
Οικονομική Ανάλυση της Πολιτικής κατά της Ερημοποίησης (Στόχος 15.5)

Η Μάχη για τη Γη - Αντιστρέφοντας την Πορεία της Ερημοποίησης

Σελίδα 1

1. Γιατί αυτό το ποσό; Η Οικονομική Λογική του "Μηδενικού Νέου Κόστους".

Η πολιτική για την καταπολέμηση της ερημοποίησης, με στόχο τη μείωση της γης σε κίνδυνο κάτω από το 25%, χαρακτηρίζεται εύστοχα από **μηδενικό νέο δημοσιονομικό κόστος**, καθώς αναφέρεται ρητά ότι το **"Κόστος [είναι] εντός των άλλων δράσεων"**. Η οικονομική λογική πίσω από αυτή την προσέγγιση είναι ότι η ερημοποίηση δεν είναι ένα μεμονωμένο πρόβλημα που λύνεται με μια μεμονωμένη πολιτική, αλλά ένα **σύνθετο, συστημικό φαινόμενο** που αποτελεί το τελικό στάδιο της συνδυασμένης αποτυχίας άλλων συστημάτων.

Συνεπώς, η λύση δεν βρίσκεται στη δημιουργία ενός νέου ταμείου, αλλά στον **έξυπνο και συντονισμένο συνδυασμό των πόρων και των δράσεων που ήδη έχουν προβλεφθεί σε τρεις άλλους, θεμελιώδεις στόχους**:

1. **Την πολιτική για τη Βιώσιμη Διαχείριση της Γεωργικής Γης (Στόχος 15.3 - ~€70 εκ.):** Η προώθηση της αναγεννητικής γεωργίας είναι το κυριότερο εργαλείο για την αύξηση της οργανικής ύλης και τη βελτίωση της υγείας του εδάφους.
2. **Την πολιτική για την Ενεργητική Διαχείριση των Δασών (Στόχος 15.2 - ~€80 εκ.):** Η αποκατάσταση της δασικής κάλυψης και η κατασκευή αντιδιαβρωτικών έργων στις καμένες εκτάσεις είναι κρίσιμης σημασίας για τη συγκράτηση του εδάφους.
3. **Την πολιτική για τη Διαχείριση των Υδάτων (Στόχος 6.1 - ~€300 εκ.):** Η μείωση των διαρροών και η ορθολογική διαχείριση των υδάτων διασφαλίζουν την απαραίτητη υγρασία για τη διατήρηση της βλάστησης και την αποφυγή της ξηρασίας.

Η πολιτική αυτή δεν έχει δικό της προϋπολογισμό γιατί είναι η **συνισταμένη** αυτών των τριών μεγάλων επενδύσεων. Η οικονομική της λογική δεν είναι η δαπάνη, αλλά η **συνέργεια**.

Σελίδα 2

2. Σε τι ακριβώς στοχεύει η παρέμβαση; Η Δομή της Στρατηγικής.

Η παρέμβαση δεν είναι μια νέα δράση, αλλά ένας **οριζόντιος συντονισμός** τριών υφιστάμενων στρατηγικών για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Η καταπολέμηση της ερημοποίησης επιτυγχάνεται μέσω:

A. Επενδύσεων στην Αναγεννητική Γεωργία:

- **Πώς συμβάλλει:** Οι πρακτικές που χρηματοδοτούνται από την ΚΑΠ (Στόχος 15.3), όπως η αμειψισπορά, η μη-άροση και η χρήση κομπόστ, αυξάνουν την οργανική ύλη του

εδάφους. Ένα έδαφος πλούσιο σε οργανική ύλη λειτουργεί σαν "σφουγγάρι": συγκρατεί πολύ περισσότερο νερό, είναι πιο ανθεκτικό στη διάβρωση από τον άνεμο και το νερό, και παραμένει γόνιμο, αποτρέποντας την ερημοποίηση.

- **Δράσεις:** Ενθάρρυνση των αγροτών, μέσω των Οικολογικών Σχημάτων της ΚΑΠ, να υιοθετήσουν αυτές τις πρακτικές.

Β. Έργων Συγκράτησης του Εδάφους:

- **Πώς συμβάλλει:** Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο για την αποκατάσταση των δασών (Στόχος 15.2), όπως οι αναδασώσεις και η κατασκευή αναβαθμίδων και κορμοδεμάτων, σταθεροποιούν τις πλαγιές. Αποτρέπουν την απώλεια του πολύτιμου επιφανειακού εδάφους κατά τις έντονες βροχοπτώσεις, ένα φαινόμενο που είναι η κύρια αιτία της μη αναστρέψιμης ερημοποίησης σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές.
- **Δράσεις:** Υλοποίηση αντιδιαβρωτικών έργων στις πιο ευάλωτες, απογυμνωμένες από βλάστηση περιοχές.

Γ. Έργων Βιώσιμης Διαχείρισης Υδάτων:

- **Πώς συμβάλλει:** Η υπεράντληση των υπόγειων υδροφορέων για τις ανάγκες της γεωργίας οδηγεί σε πτώση της στάθμης τους και στην υφαλμύριση σε παράκτιες περιοχές, καθιστώντας τη γη άγονη. Οι παρεμβάσεις για την εξοικονόμηση νερού στην άρδευση (που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης) και η μείωση των απωλειών στα δίκτυα (Στόχος 6.1) διασφαλίζουν την ορθολογική χρήση του νερού, επιτρέποντας στη βλάστηση να επιβιώσει.
- **Δράσεις:** Προώθηση της στάγδην άρδευσης, δημιουργία μικρών ταμιευτήρων για τη συλλογή του χειμερινού νερού.

3. Πώς θα επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος; Ο Οικονομικός Μηχανισμός.

Ο οικονομικός μηχανισμός της πολιτικής είναι η **προστασία και η διατήρηση του πιο θεμελιώδους παραγωγικού συντελεστή της χώρας: της γης.**

1. Ο Μηχανισμός της Διασφάλισης της Αγροτικής Παραγωγικότητας:

- Η ερημοποίηση οδηγεί σε **μόνιμη απώλεια παραγωγικής γης**. Αυτό σημαίνει μειωμένη αγροτική παραγωγή, χαμηλότερο αγροτικό εισόδημα και αυξημένη εξάρτηση από τις εισαγωγές τροφίμων.
- Η επένδυση στην καταπολέμηση της ερημοποίησης **διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη παραγωγικότητα** του πρωτογενούς τομέα και την επισιτιστική ασφάλεια της χώρας.

2. Ο Μηχανισμός της Αποφυγής του Κόστους των Καταστροφών:

- Η υποβάθμιση της γης και η ερημοποίηση **αυξάνουν δραματικά τη συχνότητα και την ένταση των πλημμυρών και των κατολισθήσεων.**
- Η πολιτική αυτή λειτουργεί ως μια **μεγάλης κλίμακας πολιτική πρόληψης φυσικών καταστροφών**. Η διατήρηση της υγείας του εδάφους και της

φυτοκάλυψης είναι το πιο αποτελεσματικό και φθηνό αντιπλημμυρικό έργο.
Εξοικονομεί δισεκατομμύρια από το μελλοντικό κόστος αποκατάστασης ζημιών.

3. Ο Μηχανισμός της Αύξησης της Αξίας της Γης:

- Οι περιοχές που προστατεύονται από την ερημοποίηση και διατηρούν ένα υγιές, φυσικό τοπίο έχουν **υψηλότερη οικονομική αξία**, τόσο για γεωργική εκμετάλλευση όσο και για τουριστική ανάπτυξη.

Η πολιτική αυτή δεν παράγει άμεσα έσοδα, αλλά **προστατεύει την εθνική οικονομία από τεράστιες μελλοντικές απώλειες**, διαφυλάσσοντας το πιο βασικό παραγωγικό κεφάλαιο της χώρας.

Σελίδα 3

4. Από πού θα προέλθουν οι πόροι; Η Ανάλυση της Χρηματοδότησης.

Η χρηματοδοτική στρατηγική είναι ένας **έξυπνος συντονισμός** των πόρων που έχουν ήδη δεσμευτεί σε άλλες πολιτικές, αξιοποιώντας τα κατάλληλα ευρωπαϊκά ταμεία.

- Πυρήνας: Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και Ταμείο Συνοχής
Η πολιτική θα υλοποιηθεί μέσω της στοχευμένης χρήσης των πόρων από αυτά τα δύο μεγάλα ευρωπαϊκά ταμεία.
 - Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ):**
 - Αυτό είναι το **κύριο εργαλείο**. Τα κονδύλια που προβλέπονται στον **Στόχο 15.3 (~€70 εκ.)** για την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας μέσω των Οικολογικών Σχημάτων, είναι στην πραγματικότητα η βασική πολιτική κατά της ερημοποίησης που προκαλείται από την εντατική γεωργία. Οι πόροι της ΚΑΠ θα χρηματοδοτήσουν άμεσα τις πρακτικές αναγεννητικής γεωργίας.
 - Ταμείο Συνοχής (μέσω του ΕΣΠΑ):**
 - Αυτό το ταμείο θα χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των **έργων υποδομής**. Οι πόροι που προβλέπονται στον **Στόχο 6.1 (~€300 εκ.)** για τα έργα διαχείρισης υδάτων και στον **Στόχο 15.2 (~€80 εκ.)** για τα αντιδιαβρωτικά έργα, συμβάλλουν άμεσα στην καταπολέμηση της ερημοποίησης.

Η Οικονομική Καινοτομία της Πολιτικής:

Η καινοτομία της πολιτικής δεν έγκειται στην εξεύρεση νέων χρημάτων, αλλά στην **αναγνώριση και τον συντονισμό των συνεργειών** μεταξύ διαφορετικών πολιτικών. Αντί να αντιμετωπίζει την ερημοποίηση ως ένα ξεχωριστό πρόβλημα με ξεχωριστό προϋπολογισμό, την αντιμετωπίζει ως το **κοινό αποτέλεσμα** της κακής διαχείρισης της γεωργίας, των δασών και των υδάτων.

Με αυτόν τον τρόπο, **δημιουργεί πολλαπλά οφέλη με την ίδια δαπάνη**. Μια επένδυση στην αναγεννητική γεωργία, για παράδειγμα, όχι μόνο καταπολεμά την ερημοποίηση, αλλά αυξάνει και την προστιθέμενη αξία των αγροτικών προϊόντων. Ένα αντιπλημμυρικό έργο που βασίζεται στην αναδάσωση, όχι μόνο προστατεύει από τις πλημμύρες, αλλά βελτιώνει και τη βιοποικιλότητα και καταπολεμά την ερημοποίηση.

Αυτή η προσέγγιση είναι ένα υπόδειγμα **συστημικής σκέψης** και **αποδοτικής χρήσης των πόρων**, αποδεικνύοντας ότι μια καλά σχεδιασμένη, ολοκληρωμένη στρατηγική μπορεί να επιτύχει πολλαπλούς στόχους ταυτόχρονα.